

Sygn. akt III AUa 753/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Pietrzak
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSO del. Anna Petri (spr.)
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania A. S. (A. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji ubezpieczonego A. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Katowicach

z dnia 20 lutego 2015r. sygn. akt XI U 3124/13

oddala apelację.

/-/SSA M.Żurecki /-/SSA J.Pietrzak /-/SSO del. A.Petri Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 753/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 6 grudnia 2013r., odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 27 maja 1987r. Ubezpieczony domagał przyznania mu prawa do tego świadczenia na dalszy okres, podnosząc, że z tytułu tego wypadku przez prawie 20 lat pobierał rentę.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, że komisja lekarska ZUS uznała, iż nie jest on niezdolny do pracy z powodu wypadku przy pracy.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2015r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony urodził się (...) Z wykształcenia jest stolarzem-cieślą. W latach 1984-1986 pracował jako uczeń cieśli i cieśla, a w latach 1986-1995 - pod ziemią w KWK (...), gdzie (...) uległ wypadkowi przy pracy, doznając skręcenia prawego kolana. Wyrokiem z dnia 14 czerwca 1995r., wydanym w sprawie XII U 646/95, Sąd Wojewódzki w Katowicach przyznał mu z tego tytułu od 28 marca 1995r. prawo do renty inwalidzkiej III grupy inwalidów, którą pobierał do 2002r., a następnie od 2006r. do 30 listopada 2013r.

Dnia 8 października 2013r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 30 października 2013r., a następnie orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z 2 grudnia 2013r. uznano, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy, także z powodu wypadku. Na tej podstawie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Jak wynika z głównej i uzupełniającej opinii biegłego sądowego - specjalisty z zakresu ortopedii lek. med. A. G., sporządzonej w oparciu o badanie, dokumentację medyczną oraz wywiad, u ubezpieczonego rozpoznano pourazowe zmiany zwyrodnieniowe stawu kolanowego prawego, zespół bolesnego barku po stronie prawej, zapalenie kaletki przedrzepkowej kolana prawego. W ocenie biegłego, w związku z wypadkiem przy pracy z 27 maja 1987r., ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy cieśli - stolarza lub do innych prac fizycznych, gdyż w jego stanie zdrowia nastąpiła poprawa w porównaniu do badania z 24 listopada 2010r. Obecnie obwody jego uda są symetryczne, a chód wydolny. Guz na rzepce kolana prawego stanowi zmianę spowodowaną wysiękowym zapaleniem kaletki przedrzepkowej prawej, mająca charakter schorzenia samoistnego, niezwiązanego z wypadkiem przy pracy z 1987r. i nieupośledzającego wydolności narządu ruchu.

W tym samym tonie wypowiedział się biegły specjalista z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii dr n. med. K. W., który rozpoznał u ubezpieczonego miernego stopnia zmiany zwyrodnieniowe kolana prawego bez istotnej manifestacji klinicznej i zmiany zwyrodnieniowe stawu barkowo-obojęzycznego prawego bez istotnej manifestacji klinicznej, które nie czynią go niezdolnym do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 27 maja 1987r. Biegły zauważył, iż z powodu urazu skrętnego kolana prawego, ubezpieczony był w 1987r. leczony operacyjnie, a następnie powrócił do pracy górnika pod ziemią, którą wykonywał do 1992r. Doznał wówczas ponownego urazu stawu kolanowego i znów był leczony operacyjnie. W ocenie biegłego, zmiany zwyrodnieniowe stawu kolanowego prawego nie są etiologicznie związane z urazem z 1987r. Biegły nie stwierdził istotnej dysfunkcji kolana prawego. Wskazał na jego pełną ruchomość i brak wysięku stawu oraz jego prawidłową stabilność. Biegły podtrzymał tę opinię po zapoznaniu się z wynikiem badania TK prawego stawu kolanowego z 20 sierpnia 2014r.

Sąd I instancji uznał opinie biegłych za rzetelne, zgodne i znajdujące pełne odzwierciedlenie w zgromadzonej dokumentacji medycznej i wynikach przeprowadzonych badań przedmiotowych. Mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy, Sąd ten oddalił wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z ustnych wyjaśnień biegłego K. W..

Zdaniem Sądu Okręgowego, odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie. Dokonując kwalifikacji prawnej żądania ubezpieczonego, Sąd I instancji powołał się na przepis art. 49a ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz.U.09.167.1322 z późn. zm.), po myśli którego do spraw o świadczenia z tytułu wypadków przy pracy, które nastąpiły przed 1 stycznia 2003r. stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym miał miejsce wypadek, tj. w niniejszej sprawie ustawy z 12 czerwca 1975r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz.U.83.30.144 z późn. zm.). W konsekwencji, renta z tytułu wypadku przy pracy zaistniałego przed

2003r. przysługuje wyłącznie pracownikowi, który na jego skutek stał się niezdolny do pracy (tak art. 18 ust. i art. 25 powołanej ustawy z 12 czerwca 1975r.).

Powołując się na przepis art. 107 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd I instancji wskazał, iż prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

W ocenie Sądu Okręgowego, z zebranego materiału dowodowego, w tym zgodnych opinii dwóch biegłych sądowych ortopedów, wynika, iż po 30 listopada 2013r. ubezpieczony nie jest nadal niezdolny do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 i 3 ustawy z 17 grudnia

1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U.2013.1440) z powodu wypadku przy pracy z 27 maja 1987r., tzn. nie utracił w znacznym stopniu zdolności do pracy zarobkowej zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Równocześnie stan jego zdrowia uległ poprawie i odzyskał on zdolność do zatrudnienia w zawodzie wyuczonym, jako cieśla - stolarz oraz do wykonywania innych prac fizycznych.

Z tych przyczyn, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd I instancji oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Apelację od tego wyroku wniósł ubezpieczony.

Apelujący domagał się zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia i uwzględnienia odwołania w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego lub przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

- naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 217 § 1 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., poprzez oddalenie wniosku dowodowego o opinię uzupełniającą biegłego K. W.;

- błąd w ustaleniach faktycznych, które miały wpływ na treść orzeczenia, poprzez uznanie, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej.

Ubezpieczony domagał się dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny ortopedii, który zapoznałby się z wynikami jego badań takich, jak TK i MR stawu kolanowego prawego. Argumentował, że jest zakwalifikowany do piątej operacji kolana prawego na czerwiec 2015r. i stan jego zdrowia nie zezwala na pracę w charakterze górnik, podczas której uległ wypadkowi i z tego tytułu przez 18 lat pobierał rentę wypadkową. Apelujący podniósł, że gdyby nie wypadek przy pracy, byłby już na emeryturze górniczej, a z powodu wypadku, stracił wszystkie przywileje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy uznaje za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji i w pełni podziela dokonaną na ich podstawie ocenę prawną zasadności odwołania ubezpieczonego.

Trafnie Sąd Okręgowy wskazał, że warunki przyznania i zmiany prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy do 1 stycznia 2003r. regulowała ustawa z 12 czerwca 1975r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 1983r., Nr 30, poz. 144 z późn. zm.), a obecnie normuje to ustawa z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz.U.09.167.1322 z późn. zm.). Zgodnie z art. 49a ust. 2 drugiej z powołanych

ustaw, do spraw o świadczenia z tytułu wypadków, które nastąpiły przed 1 stycznia 2003r. stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym nastąpił wypadek, to jest w niniejszej sprawie pierwszą z wymienionych ustaw. W konsekwencji, renta z tytułu wypadku przy pracy zaistniałego przed 2003r. przysługuje włącznie pracownikowi, który na jego skutek stał się niezdolny do pracy (tak art. 18 i art. 25 powołanej ustawy z 12 czerwca 1975r.).

Prawidłowo też Sąd I instancji powołał się na treść art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1440 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, po myśli którego niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Z mocy art. 12 ust. 3 tej ustawy, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy, przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy, uwzględnia się:

1. stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
2. możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Jak słusznie ocenił Sąd I instancji na podstawie dwóch głównych i dwóch uzupełniających opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu chirurgii i ortopedii w związku z wypadkiem przy pracy z 27 maja 1987r., ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy cieśli - stolarza lub do innych prac fizycznych, gdyż w jego stanie zdrowia nastąpiła poprawa w porównaniu do badania z 24 listopada 2010r. Obecnie obwody jego uda są symetryczne, a chód wydolny. Nie występuje istotna dysfunkcja kolana prawego, które jest w pełni ruchome. Staw kolanowy jest stabilny i bez wysięku. W ocenie obydwu biegłych, zmiany zwyrodnieniowe stawu kolanowego prawego nie są etiologicznie związane z wypadkiem przy pracy z (...), lecz mają charakter samoistny.

Na wniosek apelującego, Sąd Apelacyjny uzupełnił na mocy art. 382 k.p.c. zebrany w sprawie materiał dowodowy na podstawie opinii uzupełniającej biegłego sądowego specjalisty chirurga ortopedy traumatologa dr n. med. K. W.. Biegły odniósł się w niej do przedstawionych przez ubezpieczonego wyników badań kolana prawego metodą tomografii komputerowej z dnia 20 sierpnia 2014r. i rezonansem magnetycznym z dnia 27 lutego 2015r. Wskazał, że badania te potwierdziły jego dotychczasowe wnioski: wykazały obecność umiarkowanych zmian zwyrodnieniowych bez istotnej manifestacji klinicznej i nie wykazały istotnych uszkodzeń aparatu więzadłowego. Korespondują one z wynikami badania przedmiotowego, podczas którego nie stwierdzono znaczących odchyłeń od stanu prawidłowego i potwierdzono wydolność czynnościową stawu kolanowego prawego, o której świadczy również niezmnieszona użyteczna siła mięśniowa tego kolana. Także po uwzględnieniu nowych badań, brak obiektywnych przesłanek pozwalających na stwierdzenie, że od 1 grudnia 2013r. ubezpieczony w znacznym stopniu utracił zdolność do pracy z kwalifikacjami cieśli i operatora taśmy pod ziemią (k. 167-171 i 181-182). Tym samym, Sąd Okręgowy trafnie uznał, iż ubezpieczony nie spełnia przesłanki warunkującej przyznanie mu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, którą jest występowanie tej niezdolności. Brak jakiegokolwiek niezdolności ubezpieczonego do pracy potwierdza również fakt, iż zgłaszane przez niego dolegliwości nie stanowią także podstawy przyznania mu renty z ogólnego stanu zdrowia. Wskazuje na to prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 kwietnia 2016r., wydany w sprawie o sygn. akt VI U 537/15.

Podkreślenia wymaga fakt, iż opinie dwóch biegłych specjalistów z zakresu chirurgii i ortopedii, stanowiące podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia, zostały wydane w oparciu o badanie ubezpieczonego, kompletną dokumentację lekarską (także wnioskowaną w toku postępowania apelacyjnego) i akta sprawy, co wynika z ich treści. Słusznie zatem zostały uznane przez Sąd Okręgowy za fachowe i rzetelne, a zawarte w niej kategoryczne wnioski - jako sformułowane jasno i wynikające logicznie z części opisowej opinii. Sąd ten nie miał zatem podstaw do kwestionowania przyjętej przez biegłych konkluzji o braku niezdolności ubezpieczonego do pracy w związku z wypadkiem w pracy z dnia(...)

Trafnie zatem Sąd I instancji uznał, iż ubezpieczony nie spełnia przesłanki warunkującej przyznanie mu renty z tytułu niezdolności do pracy wskutek wypadku

przy pracy. Obecny stopień zaawansowania jego dolegliwości powypadkowych nie narusza sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym wykonanie pracy zgodnej

z posiadanymi kwalifikacjami, co wyklucza możliwość przyznania mu renty z tego tytułu.

Jak jednocześnie wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2009r.

(III UK 30/09, LEX nr 537018), gdy sprawa wymaga wiadomości specjalnych, to sąd

nie może rozstrzygać wbrew opinii biegłych. Słusznie w tej sytuacji Sąd Okręgowy wywiódł, iż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia główne i uzupełniające opinie biegłych chirurgów ortopedów zawierają przekonujące uzasadnienie przyjętych wniosków i kategorycznie wskazują na brak powypadkowej niezdolności ubezpieczonego do pracy. Nie było przy tym jakiegokolwiek dowodu pozwalającego na przyjęcie, że jest inaczej i uwzględnienie odwołania.

Nie jest przy tym trafne stanowisko apelującego, zgodnie z którym zakładany przez niego brak poprawy jego stanu zdrowia uzasadnia przyznanie mu świadczenia na dalszy okres. Wniosku takiego nie sposób wysnuć z powołanych na wstępie regulacji. Brak poprawy stanu zdrowia w stosunku do tego, jaki stanowił podstawę do uprzedniego przyznania mu prawa do renty, nie stanowi bowiem samoistnej przesłanki do dalszego jej pobierania.

Nie można bowiem wykluczyć, że jej wypłata dokonywana wyłącznie na podstawie decyzji organu rentowego, nie była uzasadniona. Trudno byłoby w tej sytuacji ją kontynuować. Skoro dotychczasowe prawo do renty ubezpieczonego wynikało z niewiążącej Sądu decyzji ZUS, która mogła być błędna, przeto brak podstaw do przyznania go na dalszy okres tylko z uwagi na subiektywne założenie ubezpieczonego o braku uchwytnej poprawy jego stanu zdrowia.

Niezależnie od powyższego, szczegółowa analiza orzeczeń i opinii lekarskich, wydanych

w sprawie ubezpieczonego, pozwalała Sądowi I instancji na przyjęcie opisanej wyżej poprawy jego stanu zdrowia w odniesieniu do tego, jaki był punktem wyjścia do pobierania przez niego dotychczas świadczenia rentowego. Na poprawę taką wskazywali zresztą obydwaj biegli, akcentując brak dysfunkcji kolana prawego, jego pełną ruchomość, brak wysięku stawu oraz jego prawidłową stabilność. W tej sytuacji, trafność rozstrzygnięcia Sądu I instancji nie może budzić wątpliwości.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 385 k.p.c. należało oddalić apelację ubezpieczonego, jako bezzasadną.

/-/SSA M.Żurecki /-/SSA J.Pietrzak /-/SSO del. A.Petri Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR